

Rudolf Bretschneider, vodja neodvisnih socialistov, je danes odpotoval v London, kjer bo konferiral z voditelji angleške Delavske stranke glede ruhrske krize.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Narodna: Zedinjene države (vsebuje Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 na pol leta in \$1.25 na tri mesece; Chicago \$6.50 na leto, \$3.25 na pol leta, \$1.65 na tri mesece, in za inostranstvo \$8.00.

Naslov na vsa, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657-59 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

"MEMBER OF THE FEDERATED PRESS"

Datum v klepetu n. pr. (Jan. 31-23) poleg vašega imena na naslova pomeni da vam je s tem dnem potekla naročnina. Ponovite je pravčasno, da se vam ne ustavi list.

ZMOTI AMERIŠKE DELAVSKE FEDERACIJE.

Ni je organizacije na svetu, ki bi ne bila podvržena zmotam. Zaradi tega tudi ni Ameriška delavska federacija prav nobena izjema v tem oziru. Največja zmoti, ki jo je kdaj napravila Ameriška delavska federacija, je bila izvršena pri organiziranju jeklarskih in železarskih delavcev in v stavki teh delavcev v letu 1919, kateri je sledila največja zmoti z razpustom odbora za organiziranje jeklarskih delavcev.

Jeklarski trust je res silna in močna podjetniška organizacija in jo ni lahko premagati. Vprav to pa govori, da je bilo treba več opreznosti pri odreditvi stavke v letu 1919, kot so pokazali voditelji, ki so vodili stavko jeklarskih delavcev.

Jeklarski delavci so se pričeli komaj znova organizirati. Kajti organizacija Amalgamated Association of Iron, Steel and Tin Workers se je pričela pomlajevati v letu 1918 in 1919. Do teh let je štela okoli dvajset tisoč članov, v teh letih je pa narasla na 35,000 članov. Ako se zavedamo, da dela v jeklarski industriji okoli dve sto tisoč delavcev, tedaj tako število organiziranih delavcev ne šteje skoraj nič, ako se poleg majhnega števila organiziranih delavcev računi še z izredno veliko močjo nasprotnika.

Kaj je bilo storiti vpricho takega položaja? Zastavkati?

Jeklarski trust in druge jeklarske kompanije so prav dobro opazovale gibanje med jeklarskimi delavci in so bile po svojih voljih v delavskih vrstah o vsem prav dobro poučene. Še predno so delavci pričeli govoriti o stavki, so najeti vohuni raznesli najrazličnejša obrekovanja v delavske vrste. Hujkali so Američane proti tujezemskim delavcem, naobratno so pa podžigali tujezemske delavce proti delavcem, ki so bili rojeni v Ameriki. Sejali so nezaupanje med njimi.

Inteligentni delavci, ki so opazovali vsa ta znamenja, so vedeli, ako pride do stavke, da bo izgubljena. Ako se seje nezaupnost med delavci, še preden so znamenja tukaj, da delavci zastavkajo, se prav zanesljivo tako sejanje nezaupnosti pomnoži, ko pride do stavke. Slišati je bilo razne govorice. Nekateri so govorili, da tujezemski delavci ostanejo na delu, še dva dni po proglašeni stavki, da se prepričajo, ako ameriški delavci res zastavkajo. To kar se je govorilo med ameriški delavci o tujezemskih delavcih, se je širilo med tujezemskimi delavci o ameriških delavcih.

Izkušeni delavci, ki so poznali položaj so svarili pred stavko. Rekli so, da se morajo delavci najprvo organizirati in izobraziti za stavko, preden je mogoče odrediti stavko v jeklarski industriji. Ti svareči glasovi so bili prešibki, da bi prodrli. In tako je bila odrejena stavka, o kateri so znamenja govorila, da konča z zmago za jeklarske magnate.

To je bila prva zmoti, ki jo je napravil narodni organizacijski komitej, ki je bil sestavljen iz članov raznih strokovnih unij, pripadajočih k Ameriški delavski federaciji.

Tej zmoti je sledila druga še večja. Narodni organizacijski odbor je bil razpuščen. Dokler ni bil ta odbor razpuščen, je postalo upanje, da se jeklarski delavci organizirajo, akoravno je bila stavka izgubljena. Začeti bo treba organizirati znova in kadar bodo delavci organizirani, se lahko zopet predlože zahteve jeklarskim družbam.

Organizacija Amalgamated Association of Iron, Steel and Tin Workers še postoji. A ta organizacija je ravno toliko delavna za organiziranje jeklarskih delavcev, kot je bila pred letom 1918.

Delavci v tako veliki industriji, kot je jeklarska, se ne dajo organizirati čez noč, kadar med njimi naraste nezadovoljnost. Kadar delavci zaradi nezadovoljnosti prihajajo v organizacijo, je to znamenje, da izbruhne stavka, še preden so organizirani, ker bodo jeklarske kompanije same skrbele, da se nezadovoljnost tako poveča, da pride do stavke, preden so delavci pripravljeni nanjo. In taka stavka ne more končati z zmago za delavce.

Odbora za organiziranje jeklarskih delavcev ni več. Kako se naj torej jeklarski delavci organizirajo? Ali so o tem že razmišljali voditelji mednarodnih organizacij, ki so združene z Ameriško delavsko federacijo? Ako so o tem razmišljali, so morali priti do zaključka, da je organiziranje jeklarskih delavcev nemogoče, dokler ustvarijo naprave, ki jih organizira.

SLIKE IZ NASELBIN.

Clinton, Ind. — Sedaj za enkrat bom zopet prevzela vlogo poročevalca tukajšnjih in okoliških novic, ki so različne kakor povsod. Imamo se pač tako kakor to hoče gospodujoči razred, s delom gre bolj počasi kakor je bilo navadno v prejšnjih zimskih časih. Vzrok zato navajajo pomanjkanje "flecov", ali v resnici je vzrok vse kaj drugega, ali boljševeška predrznost bi bila to povedati na glas. No, pa pustimo to in počakajmo časa, ki še ni več tako daleč, ko bodo dočela sežnili stebri sedanega koristolovskega sistema.

Kot med novice tukajšnje naselbine naj pričnem s socialističnim klubom, katerega so nekateri za socialistične ideje vneti sodrugi zopet obudili v aktivnost, za kar gre vsa šest vnetim boriteljem v tem oziru.

Dne 13. januarja je omenjeni klub priredil veselico, katere se je udeležilo nekaj sodrugov, ki so s tem pokazali zanimanje za organizacijo, ki deluje v interesu delavstva. Veselica je trajala kakor običajno do polnoči in z ozirom na odsotne od doma so na prizadetih krajih ostala hišna vrata nesaklenjena. Te prilike pa so se poslužili gospodje postav ter prišli ob 10. uri sverber v spodnja stanovanja (ko so v zgorajšnjih prostorih spali in nič vedeli od tega izrednega oblaka od drugega dne) pregledat, če li živino strogo po suhi prohibicijski postavi ali ne. To je torej postava in oblika v svobodni državi, da se sme priti ponoči v stanovanje, ko stanovalec spi in preiskovati, kot to delajo ponočni zlikovci.

Toda vsakdo je gotovo boljševeški predrznost, kdor bi grajal početje teh suhaških varuhov. Živimo pač v demokratični državi, kjer je v ustavi zajamčena svoboda, kakor izgleda, le gospodujočemu razredu, delavstvo pa mora biti s prohibicijo zadovoljno; hočeš, nočeš, v imenu prohibicije moraš. S tem se norčujejo merodajni faktorji iz ljudstva, ki jih pošilja na odgovorna mesta, toda taka šikaniranja od vladne strani pa tu tudi pospešujejo, da bodo tem preje sežnili stebri sedanega koristolovskega sistema.

Dne 27. januarja je tukaj obstoječe društvo Premogar, št. 16 S. N. P. J., priredilo svojo maskaradno veselico in prid društveni blagajni. Ispadla je, kakor je slišati, finančno in sploh v občo zadovoljnost. Udeležba je bila vsekakor povoljna, osobito rojaki iz Terre Haute so se dobro odrezali. Njih uslugo hočemo ob priliki povrniti s protiuslugi. Med udeleženci je bilo tudi precej raznovrstnih mask, kar je napravilo zabavo še popolnejšo, da so bili, kakor je slišati, zadovoljni vsi.

V nedeljo, dne 23. januarja, pa so sledili dve "ohceti" in sicer: prva v Clintonu in druga na Blanfordu, ki pa se niso tako srečno končale, kakor pravkar omenjena veselica. Meni niso ravno podrobnosti znane ali žalostni fakti je, da je bil pri tem vstreljen tukaj v Clintonu en Srb in sicer član društva št. 50. S. N. P. J., storilec je njegove narodnosti in še pod ključem, na Blanfordu pa sta bila dva Srba ustreljena od šerifov.

Ustno poročilo se glasi, da so baje prišli še pozno v noč šerifi med svate in jih pozdravili iz o-rožjem v roki s pozdravom "re-ke kvilku". Ker se običajno poslužujejo tega pozdrava tatovi, so jih svate tudi za take smatrali, na kar se je vnel boj, ki se je končal s smrtjo omenjenih dveh Srbov in tudi šerif je imel nekaj krvavo butico. Oba ponesrečenca sta samska, eden je v nemškem društvu, drugi baje nikjer. Pogreb vseh treh se izvrši v sredo dne 30. jan.

K temu dramskemu dejanju bi se dal napisati prav lep komentar, toda to bi smatrali gotovo za boljševeško predrznost, zato je boljše, da previdno molčim, dokler še stojijo gnili stebri sedanega sistema. Kdor veruje, da se rabijo postavte za vse enako in da se pravica vsem enako deli, ta lahko tudi veruje, da bo solnce postalo kmalo štirinogato namesto okroglo.

Ni dolgo tega nazaj, ko je neki žrnce oskrnil neko osemletno belopotno dekletce tudi na Blanfordu, toda dotični storilec je še dosedaj prost. Zgleda, da gospodje postavte so najbolj aktivni pri pažnji na strogo suho postavte, za druge se ne bodo toliko zanimali, dokler bo obstojal današnji gnili koristolovski sistem.

Kdor zasleduje dnevne vesti po časopisu, objavljene sodnijske oddoke in razsodbe v različnih zadevah, ta gotovo sprevidi, da se justica sedanjega družabnega reda obnaša prav pristransko, kjer je prizadet nižji sloj. Zato delavstvo, tužna ti je majhna, povsod, dokler bo voljne stalo pod peto koristolovstva, se ne boš zavedlo, da je sedanja opevana demokratična republika še daleč od zadaj od prave ljudovlade.

Ob zaključku dopisa pa dajem cenjeni javnosti uljudno na znanje, da je žensko dr. Studenček pod Skalo, št. 213. S. N. P. J. na svoji decembrski seji sklenilo prirediti veliko maskaradno veselico s posebno obširnimi programom v zvezi s maskami, kakoršnega še ni bilo dosedaj, in sicer dne 10. februarja.

Vsi, ki želite videti to izredno prireditev, ste uljudno vabljeni in dobrodošli.

Prireditve se vrši to pot v Christ Posaventovi dvorani, začetek ob 7. uri. Godba dobra, enako tudi postrežba v vseh osirih, vstopnina za moške je 50c. Ženske in maske so proste vstopnine. Najlepša, najgrija in najbolj komična maska dobijo enake nagrade; kot razsodniki glede mask bodo godbeniki.

Na obilno vdeležbo vabi in se priporoča društvo Studenček pod Skalo. — Christina Omahne, tajnica.

Vandling, Pa. — Vremenski bogovi po teh krajih so nas jako obdarovali s snegom, tako da je poulična železnica, ki vodi in Carbondala med Simpsonom in Vandlingom v Forest City, že 14 dni popolnoma ustavljena. Premogarska družba "Delaware Hudson Coal Co." je delala samo 14 ur v tednu, dasi ravno smo šli na delo vsakdan. Ako vprašal predelavca, kaj je vzrok nedela, ti enostavno odgovori, da ne morejo dobiti železniških vozov ali pa, da je preveč naloženih s premogom. Resnica je, da so delavci pri Penn. železnici na stavki, ker jih trmoglava družba noče podpisati upravičenih zahtev ter rajše kot to plača po \$15 stavkokašem za osem ur dela kot pa dobremu delavcu samo toliko, da bi se pošteno lahko preživeli.

Minuli teden je eden stavkokašev pri škienju lokomotive odpril napačno cev. Para je vdarila vanj s tako silo, da je ob vso kožo na obrazu. Prepeljali so ga v bolnišnico na Carbondalu, da bo zopet dobil mlado nedolžno kočico. Mislim, da se ne bo več lotil takega dela. Nekdo, ki je videl tega ponesrečenca, mi je povedal, da nima nobena postrežnica usmiljenja do njega in ko je prosil za vodo, da mu jo niso hoteli dati. Ponesrečeni stavkokaš je rodom Jud. Stavkokaša pač vsakdo prezira, četudi je nesrečen.

Vkljub slabim razmeram je tukajšnje društvo Slovenec, št. 45 S. N. P. J., na izvanredni seji sklenilo, da priredi predpustno veselico dne 10. februarja v John Lukusovi dvorani. Društvo je obljubilo, da bo trem najboljim maskam dalo nagrado, in sicer po vrsti. Pričakovati je mnogo zabave in veselja. Igrala bo domača godba pod vodstvom rojaka Určingarja. Torej mladeniči in dekleta, moške in žene, približje se čas kratkega pusta, s svojo zabavo. Pozabavajmo se ob tej priliki. Čisti dohodek od prireditve je namenjen društveni blagajni, ki je do malega popolnoma izčrpana.

Vabljeni je vse občinstvo iz te naselbine kakor tudi rojaki pri sosednjih društvih iz Forest Cityja. Ne zamudite te prilike! V enakih službah vam bomo vrnili. Za lačne in žejne bo skrbel odbor.

Omeniti moram še, da imamo tu na Vandlingu večerno šolo. Učitelj te šole je prof. Julius Call, ki nas podučuje 18 samih Slovencev iz te male naselbine. Seveda je tudi nekaj Italijanov in par Poljakov. Rojaki, tu imate najlepšo priliko, da se brezplačno kaj naučite. Pouk imamo ob ponedeljskih, središčih in četrtkih od pol sedmih do pol devetih. — Eden od veselicega odbora.

De Pue, Ill. — Tukajšnja ein-kovna je pričela z obratom nekoliko boljše in tako je, kakor se sliši, tudi v drugih naselbinah. Pa ne mislimo, da so se nas usmili gospodje, ampak veselijo se zopet velikega profita, ker on stran luže se je pričelo bliskati, ako bo pa še zagrmelo, jim bo lepe obrodilo. Nam so nekoliko iz-

boljšali plače, tako da navaden delavec dobi od \$3.30 do \$4 na dan. Delo je osemurno, izvzemši pri pečen, kjer je takolimenovana polovica dnina in nekateri izvršijo delo v štirih ali petih urah. Pri pečen je precej vroče in tam se delo še najložeje dobi. Če bi bil slučajno kateri rojakov brez dela, kar sem naj pride, toda naj si ne misli, da bo tu dobil kako ložeje delo, ker takega dela je malo v einkovni.

V tej naselbini so nastanjeni delavci vsakovrstnih narodnosti: Slovenci, Hrvatje, Poljaki, Španci, Mehličani, aploh od vsakega naroda je kdo tu, a največ je Špancev in Mehličanov, ki delajo pri pečen, kjer je krajša dnina. Na društvenem polju pri nas napredujemo le bolj počasi. Vzrok je, ker so se naši ljudje bolj raskropili zaradi prejšnjih slabih delavskih razmer. V tej naselbini imamo tri podporna društva, ki spadajo k raznim podpornim organizacijam. Med temi je društvo "Zaveznost", št. 59 S. N. P. J. To društvo je bilo v naši naselbini najprvo ustanovljeno, katero nam tudi danes izmed vseh nudi najboljše pogoje.

To društvo je na zadnji seji dne 21. januarja sklenilo, da kdor pristopi v naše društvo v mesecu januarju, februarju in marcu, mu ne bo treba plačati nikake pristopnine v društveno blagajno, ki je prej in bo tudi pozneje znašala po \$1. V amisu pravil S. N. P. J. ni treba pri vstopu plačati nikakih stroškov za zdravniško preiskavo, ker to plača jedneta za vsakega novopristopnega člana ali članico, najsi bo odrasli ali mladiški oddelek.

Apeliram na rojake in rojakinje, ki še niste pri nobenem podpornem društvu, kakor tudi one, ki še pripadajo h kateri drugi organizaciji, da pristopite k našemu društvu. Postanite član ene izmed najboljših in najmočnejših slovenske podporne organizacije v Ameriki, Slovenske narodne podporne jednote. Poleg drugih udobnosti, ki jih imate pri naši organizaciji, je tudi, da plača za operacije kot so na kili, slepihu, golši in druge večje operacije po \$100, katerih bolezni se vedno več pojavi v Združenih državah in tako tudi operacij. Rojaki, vpišite se, dokler ste zdravi ter se zavarujte za slučaj bolezni, nesreče ali smrti. Nič ne ve, kaj je skrita nesreča, ki preli nanj, zato hitimo pred dežjem in ustavimo se pred najmočnejšim košatim drevesom, pod okriljem S. N. P. J.

Apeliram na vse brate in sestre društva "Zaveznost", št. 59, da gremo vsi na delo in agitiramo za naše društvo in našo dično in slovečo S. N. P. J. Pripelajmo po enega novega kandidata na prihodnjo sejo, s tem bomo storili veliko in dobro delo društvu, oz. jednoti, posebno pa novopristoplim. Torej bratje, naprej za društvo, naprej za nove člane!

Obenem tudi apeliram na člane in članice našega društva kakor na ostale rojake, da si naročite dnevnik Prosveto, pravi delavski list, ki zastopa in zagovarja delavski razred. Ta list bi moral zahajati v sleherno slovensko hišo. Zapišite si tudi moramo, da je list Prosveta naša last in tako naša dolžnost, da se nanj naročimo in ga podpiramo. — John Zuglić.

Lorain, O. — Predzadnje nedeljo, dne 28. januarja smo imeli zopet priliko posetiti igro tukajšnjega Slovenskega dramatičnega kluba. V Andorkovi dvorani je bila predstavljena igra "Rodoljub iz Amerike". Nočem se spuščati v podrobnosti glede proizvajanja iste igre, reči moram le toliko, da bi morali večkrat nuditi enako priliko za zabavo v naši naselbini in ne samo parkrat na leto. To pot se udeleženci nikakor ne morejo pritoževati, da se napovedani program ni pričel vršiti točno kot je bil napovedan, ko je kazalec kazal na sedem se je pojavil vodja igre, se zahvalil za obilen poset in priporočil občinstvu mir med predstavo. Ne vem pa, koliko so taki apeli vredni; o tem pripuščam sodbo udeležencem.

Upamo, da za prihodnjo sezono bomo videli večkrat na odru naše igrance, kajti gradba Slovenskega narodnega doma prične to pomlad. Potem bo naš dramatični klub lahko imel svoje prireditve pod domačo streho, kar bo vsekakor bolj udobno kakor pa pri tujcih.

Na pustno soboto pa imamo zopet priliko, da se snidemo skupaj v Virantovi dvorani, kajti na

ta večer priredi "Slovenski narodni dom" domačo zabavo za vse Jugoslovane. Starišem pripomočimo, da ne pokiljajo otrok s smehom v dvorano, kajti otrokom bi dovoljen vstop samo v spremstvu starišev.

Sedaj, ko se prične s kopanjem kleti za bodoči S. N. D., bo na razpolago več zemlje, in sicer kdor jo želi imeti, naj se glasi pri tajniku S. N. D.

Na veselo svidenje v soboto zvečer. — Delničar S. N. D.

Greensburg, Pa. — Že dolgo časa ni ališati od nas nobenega glasu. Seveda, po stavki vedno izgleda tako, kakor bi vsi pogoreli. Kar nas je še ostalo stavarjev, pa so nam zaprli vrata do vsakega dela, tako, da moramo sedaj daleč hoditi delat in se zadovoljiti z vsem, kar dobimo. A pri vsem tem še nismo obupali: vedno upamo v bodočnost. Zato pa smo tudi kupili dvorano, ki smo jo nazvali "Slovensko dvorano", in ustanovili "American Slovenian Club". V tej dvorani, upamo, da se bomo vedno enkrat lahko zbirali brez strahu pred kompanijskimi berili, delovali za napredek in svobodo ter se učili o državljanstvu.

V soboto dne 10. februarja bomo priredili predpustno veselico, na katero vabimo vse rojake, da nas obiščejo, kolikor več morejo. Torej na svidenje v "Slovenski hall" na Hayenvillu, Pa. Za Ameriško slovenski klub — Fr. M.

Sheboygan, Wis. — Kakor drugod po Združenih državah, tako nekako so delavske razmere pri nas. Kar se tiče društvenega življenja, pri nas še dobro napredujemo. Vsako tukajšnje društvo se hvali po svojem delovanju v minulemu letu. Dasi ravno je predpustni čas kratke, vendar se bomo vsak lahko zadostno razveseljeval in se naplesal v tem času. Društva bi se skoro ne mogla razviti, če bi ne bilo prireditvev in zabav.

V našem mestu je še eno drugo društvo, katerega pa ne sestavljajo člani jugoslovanske krvi. To ni podporno društvo, temveč je društvo, ki ga vodi neko "nevidno cesarstvo" z okrajšanimi besedami K. K. K. Tudi to društvo se hvali, da napreduje, pa naj torej, še kdo reče, da nismo naprednej!

In še nekaj, kar bi bil kmalu pozabil. Ko sem se vračal zadnje nedeljo iz mesta, ter srečal rojaka N., me je ustavil rekoč: "Say, Tony, ali ne groš na veselico, katero priredi naše društvo 'Zdrženi Slovenci', št. 344 SNPJ, in sicer v prostorih brata Franka Faleta?" — Seveda grem, ampak to bo šele 11. februarja, ravno na zadnjo pustno nedeljo, sem mu odgovoril. — "O, to je le boljše, potem pa bomo skupaj spremili pusta k počitku za to leto," mi je veselo odvrnil ter mi še enkrat zaklical: "Na veselo svidenje dne 11. februarja na veselici največjega in najboljšega društva. — Anton Debevo.

Bon Air, Pa. — Preminul je naš sobrat Frank Svete, član društva "Napredni Slovenci", št. 254 S. N. P. J. V sredo dne 3. januarja, 1923, je šel na delo zdrav, a ob osmi uri se je zadrl ob električno žico, v kateri je bil močan tok, ki je nesrečnega našega sobrata na mestu ubil.

Pokojnik je prišel v Ameriko leta 1920 in je pristopil k S. N. P. J. Bil je svest član. Zapišite soprogo in dva nedolga sinova v starem kraju, enega brata tukaj v Ameriki. Njegovim dragim izrekamo naše sožalje. — Glasstvo društva "Napredni Slovenci" št. 254 SNPJ. v Bon Airu, Pa.

Popravek.

Orested Butte, Colo. — V zadnjem dopisu iz Orested Butteja, Colo., je bila pomota. Zapisanih je bilo štiri tisoč čevljev nad morsk gladino, toda v resnici je naše mesto devet tisoč čevljev nad morsk gladino. Prilijno visoko, kajne? — F. M.

Terorizem irskih rebelov.

Dublin, 6. febr. — Republikani vodijo uspešno taktiko terorizma proti vladi Svobodne države. Pred par dnevi je našel senator dr. George Sigerson v svoji poštni skrinjici listek z napisom, da mu bo zgorela hiša, ako ne zapusti irske zbornice. Senator je takoj poslal svojo rezignacijo predsedniku zbornice. Rebeli tudi izvršijo svoje grožnje. Skoro vsako noč zgori hiša temu in onemu pristavni vlade ali uradniku.

V Corku so delavci osvojili parne mline in razobesili rdečo zastavo. Delavci so naznanili, da bodo prodajali moko po nizki ceni.

12.000 OSEB JE UBIL AVTOMOBIL V ENEM LETU.

NAJVEČ JE BILO UBITIH V NEW YORKU, NA DRUGEM MESTU JE CHICAGO.

In kaj se je podvzelo za omejitev teh nesreč?

Chicago, Ill. — Avtomobil je postal pravi morilni stroj. Več kot dvajset tisoč oseb se ubili avtomobili v minoletu. V New Yorku je bilo največ smrtnih nesreč, na drugem mestu je pa Chicago in zaostaja za New Yorkom le za 49 žrtev, dasi ravno je številne prebivalce veliko nižje kot v New Yorku.

V New Yorku je bilo ubitih 785 oseb. Žrtve meseca decembra niso štete. V Chicagu so avtomobili ubili 736 oseb. Na tretjem mestu je Los Angeles. V tem mestu živi veliko bogatih postoparjev, ki nimajo drugega dela, kot da preživijo dneve svojega nekojstnega življenja v lenobi in blaznih športnih igrah, med katere spada tudi blazno dirjanje s avtomobilom po javnih cestah. V tem mestu so avtomobili ubili 321 oseb. V Clevelandu je bilo ubitih 124 oseb, v Pittsburghu, Pa., pa 188.

V osem in sedemdeset mestih, ki imajo več kot 50.000 prebivalcev, je bilo ubitih 1.347 otrok. Te številke je sestavil Narodni varnostni svet in jih je priobčil v svarilo, da ljudstvo izve, kako brezvestni dirkači ubijajo ljudi na ulicah.

In kaj se je dozdaj podvzelo proti tem ubijalcem, ki meninje tebihi ubijajo ljudi na cesti in ki menda mislijo, da je bil avtomobil za to izumljen, da lahko izkazuje svojo izurjenost v ubijanju ljudi na javnih cestah in ulicah? Prav malo! Le semintje se najde sodnik, ki strogo nastopi proti ljudem, ki se ne ozirajo na predpise za uravnavanje uličnega in cestnega prometa. Navadno so taki grešniki, ki ogrožajo življenje drugih ljudi na javnih cestah, zelo malo kaznovani. Par dolarjev denarne globe in stvar je poravnana. Semintje se je dogodilo, da je bil kateri blazni dirkač postavljen pred porotnike in obtožen uboja, o katerem so pričali izpovedale, da je bil akrajno brezobziren in da je pustil svojo žrtev ležati v krvi in smrtni agoniji na cesti in je skušal ubežati s avtomobilom. Ali to so redki slučajji. V Chicagu so proti tem blaznežem pričeli nastopati malo ostreje šele zadnje čase, ko je nov mrliški oglednik nastopil svojo službo.

Ako bi avtomobile lastovali sami delavci, bi se že zdavnej ne kaj podvzelo proti te vrste ubijalcem. Tako se pa v mnogih krajih te vrste ubijalec prijemljejo še s glave-rokavicami, posebno če so bogati in prominentni.

Razne vesti.

ČIKASKA POŽARNA BRAMBA DOČELA MOTORIZIRANO.

Chicago, Ill. — Pred desetimi leti so se konji galopirali in drveli za seboj vozove s brigadnicami, cevmi in lestvami po čikaških ulicah, kadar je bil požar. Danes tega ni več. Vsa požarna bramba ima motorne vozove. Dne 6. februarja sta šla dva zadnja para konj v pokoj. Ta zgodovinski dogodek je bil dostojno praznovan. Četvorica konj je še enkrat galopirala po ulici ob prisotnosti župana, mestnega sveta in velike množice gledalcev, nato pa so vozniki izpregli konje za vselej in zadnji konjski voz požarne brambe je šel v pokoj.

"GROF" YASSELLI V KAI.

Chicago, Ill. — "Grof" William D. Yasselli, človek z namazanimi in navihanimi brkicami in prohibicijoniški agent, je imel smolo, ko je iskal grešnike, ki so grešili zoper Volsteadove postavbe. Mesto da bi on obtožil druge, je zdaj sam obtožen, da je kršil Volsteadov zakon. "Grof" trdi, da je bil omrežen in da so omreženje izvršili tihotapki interesi, katerim je bil na sledi.

Policija je nepričakovano dobila telefonični poziv, da se v restavraciji na Wilsonovi aveniji nahaja mlad človek, ki se obnaša sumljivo. Takoj sta odšla tje dva sarženta, da se prepričata, kaj so videli. Ko ju je "grof" videl vstopiti, je hitro obe časti razbil, da bi policija ne dobila dokazov

proti njemu. Ali tujka, ki je sedela pri njegovi mizi in s katero je kramljal, je potegnila iz žepa malo stekleničico in jo izročila detektivoma kot dokaz.

"Grof" je moral na policijsko postajo. Ko ga je saržent vprašal po imenu, je odgovoril ponosno: "Grof William D. Yasselli."

Saržent ga je vprašal, ako je Američan in grof je priklimal. Saržent mu je na to rekel: "V Ameriki nimamo grofov, zaradi tega vas bomo zanesli v knjigo kot navadnega Bill Yassellija."

BOJ MED TIHOTAPCI IN PROHIBICIJONIŠKIMI AGENTI BLIZO GLAVNEGA MESTA.

Washington, D. C. — V okraju Prince George blizu Walnuta, Md., se je odigrala pravilna bitka med prohibicijoniškimi agenti in tihotapci. Agentov je bilo petnajst, tihotapev pa menda okoli dvajset.

Prohibicijoniški agenti so se odpeljali na lov v avtomobilih. Ko so se približali tihotapskemu gnezdu, so se razdelili v dve skupini, da obkolijo tihotape. Menever ni posrečil, kajti razpostavljene tihotapske straže so opazile prihod prohibicijoniških agentov, ki so bili oboroženi s puškami in težkimi samokresi. Kmalu so padli prvi streli in bojna črta je postala dolga eno miljo. Bitka se je bojevala moderno, kakor da je vojska četa razdeljena v roje. Končno so se tihotapec umaknili v šumo in prohibicijoniški agenti niso zajeli nobenega. Našli so pa nekega človeka, ustrelenega v glavo, o katerem ne vedo, kdo je.

VELIKA NESREČA NA ŽELEZNICI.

Paris, Ill. — Osební vlak šte. 40 je skočil na ogibališču Big Four železnice raz tir. Nesreča se je dogodila na postaji St. Mary.

Pet oseb je ranjenih in ena oseba je zadobila tako težke poškodbe, da jim najbrž podleže. Posebno kurjač je bil hudo pooperjen.

Med železničarji prevladuje mnenje, da je bilo ogibališče pokvarjeno ali se je za slabo zaprlo, da se je zgodila nesreča. Železniška družba bo iskala drugo vzroke, kajti to je že v navadi pri železniških družbah, da rade pričejejo svojo malomarnost, pri tem prikrivajo ji pa pomagajo veliki dnevniki.

Kriza na šole v Nemčiji.

Berlin, Nemčija. — (Federated Press.) — Na tisoče otrok revnih staršev je brez šolskih knjig in drugih potrebščin valed velike draginje, ki je prišla s padanjem denarne valute v Nemčiji. Takaj slede cene knjig in potrebščin, ki jih rabi učence prvega razreda ljudske šole: Torba iz papirja za knjige 5000 mark, škaflija za svinčnike 20 mark, prvo berilo 450 mark, svinčnik 20 mark, peresno držalo 20 mark, pisanka 120 mark, računica 120 mark, tablica 20 mark in dvoje peres 24 mark. Skupaj približno 6000 mark. Delavec, ki povprečno "dobro zasluži", pa prejema danes okrog 18.000 mark mesečno.

"Nacionaliziranje" v Čehoslovakiji.

Praga. — (Federated Press.) — Čehoslovakija je pričela nacionalizirati zemljo in gozdove. Začela pa je v krajih ob južni, zapadni in severni meji, kjer živi kake tri milijone Nemcev, ki so po verskijski pogodbi postali državljani čehoslovake republike. Z "nacionaliziranjem" zemljiš teh ljudi namerava čehoslovaska vlada zdrobiti nemški blok in poskrbeti da pridejo ta posestva v roke Čehov. Na ta način Čehoslovakija "rešuje" narodnostno vprašanje. Medtem so pa češki veleposelniki brez skrbi, da bi bila nacionalizirana njihova posestva.

Mussolini se igra s parlamentom.

Rim, 7. febr. — Mussolini je zopet sklical parlament k zasedanju za par dni s priporočilom, da naj ratificira washingtonsko pogodbo za omejitev bojnih mornaric. Mussolini je sarkastično povedal poslanecem, da bi lahko sam storil vse, kar ima storiti parlament, toda še ima nekaj usmiljenja do zbornice. Fašistični diktator je dal obkoliti zborniško poslopje s svojono "pretorijansko gardo". Oboroženi možje so napolnili tudi hodnike in galerije.

Krojačka soha v Tutenkamenu.

Luxor, Egipt. — Med predmeti, ki so jih arheologi prinesli na dan iz grobnice faraona Tutenkama dne 5. februarja, je bila tudi lesena soha s kraljevo glavo, katero je rabil kraljev krojač za pomerjanje obleke. Soha se nahaja v perfektnem položaju.

KAKAJ SE ŽELEZNIŠKE DRUŽBE NE POBOTAJO S STAVKARJI?

St. Louis, Mo. — E. C. Wells, pomočni ravnatelj Missouri Pacific železnice, je izpovedal, da je železniška družba imela od prvega julija dva milijona dolarjev več direktnih stroškov zaradi stavke delavcev v železniških delavnicah. Kupiti je morala petnajst novih lokomotiv, ki so stale tri milijone dolarjev.

Ta izjava pokazuje, da se železniškim družbam ne gre za to, da začasno znajajo mezdno za par centov, ampak da razbijejo organizacije železniških delavcev. Ampak slabi so taki gospodarji, ki napravijo pet milijonov dolarjev več stroškov, uspeha pa ni nobenega. Mogoče spoznajo to resnico tudi delničarji nekega dne in take gospodarje odstavijo od vodstva.

RUSKI FILM IMA OBILNO GLEDALCOV.

Philadelphia, Pa. — (Federated Press.) — Film s naslovom "Russia Through the Shadows" (Rusija v senci), ki ga kažejo v tujakšnjem Metropolitanskem opernem gledališču, je privabil toliko gledalcev, da je morala policija zapreti gledališče in razpršiti tisoče ljudi, ki so silili notri, a niso imeli kam iti. Več kot 7000 oseb je še videlo sliko. Čisti dobiček gre v sklad za ruske sirote. Film je dolg sedem delov in kaže dogodke iz Rusije od začetka revolucije. Raspoložljiva ga organizacija "Friends of Soviet Russia".

PRVI USPEH IZREDNO VAŽNE OPERACIJE.

Patterson, N. J. — 17-letni Alfred Lemonowitz, kateremu so prenesli koščice s puščice praišicevega očesa na njegovo oko, izjavlja, da zdaj loči s operiranim očesom svetlobo od teme. Ne more pa še ločiti predmetov.

Ludendorff je komaj ušel linčanju v Avstriji.

Dunaj, 7. febr. — Nemški general Ludendorff bi bil skoro linčan na potu iz Celovca na Dunaj. Socialisti so ustavili njegov vlak v Brucku, Kapfenbergu in v Dunajskem novem mestu; v vseh teh mestih so se vrili izgreli. Ko je prišel vlak v Hetsendorf tik Dunaja, je policija velela Ludendorffu, naj ne gre na Dunaj, temveč naj se hitro pobere v Nemčijo. Ludendorff je ubogal in se odpeljal proti Tirolski.

Ludendorff je prišel zadnje nedelje v Celovec, kjer je imel govoriti na nekem shodu vsenemcev, toda njegov govor je bil neizgovorjen. Celovski delavci so ga zapodili iz mesta.

Reparacijski program socialistov.

Pariz, 7. febr. — Na mednarodni konferenci zastopnikov druge socialistične internacionale, ki se je vršila te dni v Lillu, je bil sprejet sledeči program glede reparacij in ruhrske krize:

Nemška odškodnina se mora znižati; zavezniški naj drug drugemu izbrijejo vojna posojila; li-ga narodov naj aranžira mednarodno reparacijsko posojilo; vsi teritoriji, ki so bili zasedeni v zvezi s problemom reparacij, so imajo izprazniti.

Prisotni so bili delegatje iz Anglije, Francije, Belgije, Nemčije in Italije. Sklenjeno je bilo, da internacionala apelira na ameriško ljudstvo za pomoč v svrhu izvedbe tega programa.

Pet japonskih fašistov aretiranih.

Tokijo, 7. febr. — Pet pristašev japonske fašistične organizacije "Kokusai-kaj" je bilo aretiranih in vrženih v zapor, ko so napadli delavski shod in ranili nekaj delavcev. Japonska policija je mnenja, da ne sme nihče posegati v njeno oblast — razbijanja delavskih zborovanj.

Rusi svare Kemala.

Moskva, 7. febr. — "Pravda", glasilo ruske komunistične stranke, svari turško vlado, naj ne gre predaleč v preganjanju turških komunistov, ker ji bo žal. Pred kratkim je bilo vrženih v ječo več vodilnih turških komunistov.

Krojačka soha v Tutenkamenu.

Luxor, Egipt. — Med predmeti, ki so jih arheologi prinesli na dan iz grobnice faraona Tutenkama dne 5. februarja, je bila tudi lesena soha s kraljevo glavo, katero je rabil kraljev krojač za pomerjanje obleke. Soha se nahaja v perfektnem položaju.

IZ DELAVSKEGA SVETA.

(Federated Press).

Industrijske unije v Nemčiji. Gibanje za industrijski unionizem v Nemčiji je v dobrem tiru. Pred kratkim se je organizirala Zveza stavbinskih delavcev, ki jemlje v svoje vrste ne le delavce raznih stavbinskih strok, temveč tudi unije, ki izdelujejo stavbinski material. Steklari, ki izdelujejo šipe za okna in vrata, so se tudi pridružili; dalje so šli kraven organizirani lončarji, ki izdelujejo strojno opeko, soboslikarji in kamnoseki. Skratka vsi delavci, ki izdelujejo stavbinski material in grade poslopja, bodo kmalu v eni organizaciji.

Naše družniške razmere.

Pueblo, Colo. — Že dolgo ni bilo glasu iz naše naselbine, zato se hočem jaz malo oglasiti in razložiti naše razmere. Saj novosti tak ni dobrih, slabih pa dovolj; pojavov ni nikjer, da bi mi trpili kaj napredovali, kajti le bogatinom je omogočeno pošteno življenje, za kar je potrebno dosti denarja, česar pa reveži nimamo.

Pri nas še vedno stavekajo, kajti preveč je onih stavkavozov, ki kradejo našim otročičem kruh in svojim. Največ je med njimi takih, ki ne trpijo nikakega pomanjkanja, imajo vsega na razpolago, a žalibog da so toliko preslepljeni in tako pozabljeni, da se niti ne spominjajo, kaj so pred pol ure vživali. Torej ne hodite proti naši naselbini, rojaki, držite se proč od "slatega Puebla", da se ne okužite tudi vi, kakor jih je mnogo že na ta pot.

Vesela area sem, ko mi zašviža "postmaster", ki mi tako redno prinaša naš ljubljani list, da mi dela veselje in zanimanje, ko ga berem. Posebno so me zadnje čase pozanimali dopisi od ločenih žensk, kajti tudi jaz sem mislila, da sem sama med semljio in oblaki, pa vidim, da je več takih. Podpiram jih z vsemi močmi, kajti tudi jaz bi morala pisati mesece, da bi popisala vse žalosti, ki mi jih je prinesel zakonski stan. Napisala bom pa samo površno in kratko, kolikor se da.

Prvi dan, ko sva prišla s možem od prav po katoliških obredih zaključene poroke, me je preljubi moj možiček prav pošteno oklofotal, za kar je prišla več kot 50 ljudi. S tem je celemu avetu najbolj pa meni dokazal, kaj zna in kaj bo delal s svojo boljšo polovico. Jaz revica pa sem tako trpela celih 15 let. Celih deset let sem bila suvana in tepena, lačna in raztrgana, tako dolgo, da mi je slednjiš padla mrena raz oči in sem pu preakrbelna prenočišče v "šepkamri". Ko sem ga prvič dala zapreti, ni dosti pomagalo in iti je moral še štrikrat, oz. se je peljal. To je toliko pomagalo, da me ni več tepel. Toda on je še naprej uganjal svoje kaprice in s tremi otročiči me je nagnal v staro domovino. Ko sem prišla domov k svoji revni materi, sem kmalu na to rodila še enega otroka. Praznih rok sem bila, da me je bila mati žalostna, da ne morem popisati. Bila sem doma sedem mesecev s štirimi otročiči in med vsem tem časom mi je moj možiček poslal celih \$17. Moje sovratnice, revne delavske matere, bodo že šedele, kaj se to pravi.

Materi doma sem se zasmilila in prodala je svojo hišico, da je mene in najine otroke spravila nazaj v Ameriko ter šla tudi sama, čeravno je bila stara že 64 let. Ko smo prišli sem, je revica še v par tednih morala bežati pred tem strupenim človekom. Čeravno se je toliko žrtvovala. Hudo mi je bilo to, a bolna kot sem bila, nisem mogla ni ganiti iz hiše. Zagnal me je ob steno, da sem padla v omedlevico; suval me je in davil, in da bi me ne bila mati rešila, spravi bi me bil na oni svet. Udaril me je po licu, da mi je zdrobil kost na levi strani in potem me je zmerjal, kako sem grda in pusta. Tehtala sem 120 funtov, a on orjak 220 funtov.

Pri vsi svoji poštvovalnosti je na zadnje morala mati iti delat za štiri dolarje na mesec. Žalostna sem gledala vse to, a kaj sem si mogla pomagati. Na vse žalostje je prišlo še najhujše, da jo je povozil avtomobil in je po treh dneh umrla. To je bila zame največja izguba, kajti nisem imela več koga, da bi mi potolčila več koga, da bi mi potolčila

Slovenska Narodna

Ustanovljena 9. aprila 1904.

Podporna Jednota

Inštop. 17. junija 1907 v drlaci Illinois.

GLAVNI STAN: 2687-59 SO. LAWNDALE AVE., CHICAGO, ILLINOI

Izvrševalni odbor: UPRAVNI ODSEK:

Predsednik Vincent Cinkar, podpredsednik Andrew Vidich, R. F. D. 7, Box 51, Johnston, Pa., gl. tajnik Matthew Turk, tajnik bolnišnega oddelka Blas Novak, gl. blagajnik John Vogrich, urednik glasila Jože Zavrtanik, upravitelj glasila Filip Godec.

FOTOTNI ODSEK:

John Underwood, predsednik, 407 W. Hay St., Springfield, Ill., Martin Zelenicher, Box 378, Barbours, Ohio, Fred A. Vidor, Box 373, Ely, Minn., John Terrell, Box 92, Hendersonville, Pa., John Gorick, 414 W. Hay St., Springfield, Ill.

BOLNIŠKI ODSEK:

OSREDNJE OKROŽJE: Blas Novak, predsednik, 2687-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VZHODNO OKROŽJE: Jacob Ambrož, Box 386, Moon, Run, Pa.

ZAPADNO OKROŽJE: John Grelj, 14821 Pepper Ave., Cleveland, O.

Anton Sulic, Box 104, Green, Kans., za jugovod. Max Mara, Box 106, Buhl, Minn., za severovod. Mike Zup, 5453 S. Winchester St., Murray, Utah.

Nadzorni odbor:

Frank Zalta, predsednik, 3639 W. 25th St., Chicago, Ill., Frank Semur, 5800 Prosser Ave., Cleveland, O., William Sitter, 6404 St. Clair St., Cleveland, Ohio.

Združitveni odbor:

Predsednik: Frank Alot, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.

Jože Oren, 2635 W. 26th St., Chicago, Ill.

Joe Shuk, 1101 E. 63rd St., Cleveland, Ohio.

VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. F. J. Kern, 6233 St. Clair Ave., Cleveland, O.

POZORI! — Korrespondenca s gl. odborniki, ki delajo v glavnem uradu, se vli takole:

VSA PISMA, ki se nanašajo na posle gl. predsednika se naslovijo: Predsedništvo S. N. P. J., 2687-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE BOLNIŠKE PODPORE SE NASLOVJE: Bolniška tajništvo S. N. P. J., 2687-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

DENARNE POSILJATVE IN STVARI, ki se tičejo gl. izvrševalnega odbora in jednote vabijo se naslovijo: Tajništvo S. N. P. J., 2687-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE V ZVEZI Z BLAGAJNIŠKIMI POSLI se pošiljajo na naslov: Blagajništvo S. N. P. J., 2687-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vsa pritožba glede poslovanja v gl. izvrševalnem odboru se naj pošilja na: Frank Zalta, predsedniku nadzornega odbora, štiraj naslov je agoraj.

Vsi priporočila na gl. porotni odbor se naj pošiljajo na naslov: John Underwood, 407 W. Hay St., Springfield, Ill.

Vsi dopisi in drugi spisi, naznanila, oglasi, napovedila in sploh vse kar je v zvezi s glasilom jednote, naj se pošilja na naslov: "Prosveta", 2687-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

la svoje gorje. Ali človek res ni ustvarjen na svetu za drugačo kot za trpljenje in muke?

"Dobri" mož je šel in se klati po Ameriki še leto in pol, še centa od tedaj ni poslal in spravi je štiri otroke in mene v bedo. Bolehava sem, a nedorasi otroci, ki bi morali hoditi v šolo, morajo po zatohtih tovarnah delati. V prahu se morajo mučiti, da se bomo preživimo. Živimo slabo, a vseeno smo rajši sami, če moramo enkrat na dan jesti, kot da bi morali živeti s njim, še bolj lačni in raztrgani. Zdal vsaj v miru spijem ono skodelico borne kave.

Oni, ki piše, da ne mara za "divorsane" ženske, ne more biti kaj prida, ko bi bil kaj človeka, bi mu ne bilo treba po časosih se oglašati. Žensko pa je sploh dvomljivo, če bo dobila, toliko prej pa po glavi, če ne bo previden. Dobro blago se samo hvali, zato naj bo brez skrbi, da bi ga nadlegovala katera "divorsanka" radi močite. Tudi tistim pečlarjem iz Crested Butteja, Colo., ni treba, da bi jim padlo srce, bi mu ne bilo treba po časosih se oglašati. Bodite brez skrbi in sukajte se okoli vaših ognjišč; oni, ki so zato, so že preskrbeli, da imajo zraven boljše polovice.

Prosim vas, divorsane ženske, ne ustrašite se tako hitro kot so se pečlarji iz Crested Butteja, le pogum in korajžo, ker to je edini pravi nastop proti takim polovičarjem. Oglaskajte se v naš preljubi list Prosveto, ki nam da je pogum in tolažbo ter tudi zabave. — Mary Babnik.

Bacil influence je odkrit.

Dr. Simon Flexner, ravnatelj Rockefellerjevega zavoda zdravilskih raziskavanj, je naznanil pred nekaj dnevi, da sta dr. Peter K. Olitsky in dr. Frederick L. Gates odkrila in izolirala bacil, ki povzroča špansko influenco. Odkritje je prišlo v momentu, ko prihajajo od vseh strani Amerike poročila, da se ta bolezen razpoja povrača. Bakteriologi so zdaj na delu, da iznajdejo serum, s katerim bo mogoče omejiti in preprečiti influenco. Zdal, ko je znan bacil te morilke, bo lahko najti sredstvo za njeno pokončanje.

Španska influenca je v zadnjih petih letih pomorila več kot 25 milijonov ljudi, torej brez malega dvakrat toliko kakor zadnja evropska vojna. Znanstveniki so bili nekaj časa iz sebe valed na glegi in silnega navala te kuge, toda počivali niso niti trenotek. Znali so, da mora biti bacil, ki raznaša influenco, kakor raznašajo bacili vse druge bolezni; da je bolezen silno majhen, ker ga niso mogli dolgo časa izolirati.

Končno se je posrečilo najti sovravnika. Dr. Olitsky poroča, da je bacil influence tako majhen, da ga je treba tisočkrat povečati, predno se vidi pod mikroskopom. Bacil je podoben navitemu vrstanu; postran na obeh koncih in debel v sredi.

"Človek težko verjame, da mora ta drobščana stvarca ubiti orjaka-človeka in vendar je tako", pravi dr. Olitsky v svojem poročilu. "Bacil je silno isbirčen in mehkužen. Mnogi bolezenski bacili se množijo v nutritivni smesi, toda bacil influence je takoj poginil. Stvarca je tako opolksa in majhna, da se nam je večkrat izgubila in bilo je precej truda in težav, predno smo jo zopet izolirali. Končno smo ohranili bacila v preparaciji iz govejih ledvic. Pri eksperimentiranju na podganah, morskih prašičkih, psih, opicah in na drugih živalih se je pokazalo, da se bacil influence najbolje počuti v jajcih. Zajece je postal šrtev, ki ima savorovati človeštvo proti bodočim izbruhom te epidemije. Ko smo zajeli doli množico teh bacilov, je takoj dobil rdečo oči in veliko vročico, ki je znamenje influence pri ljudeh. Nato smo izdelali serum iz krvi okuženih zajcev in ga vbrisknili zdravim zajcem. Kmalu se je pokazal uspeh. Zajci, katerim smo vcepili serum, se niso okužili od bolnih zajcev. Kdaj bo mogoče narediti serum za ljudi, še ne vemo. Serum se bo dobil, toda vporabljeni ga bo treba, predno se človek nalezne bolezn, kajti bacil deluje nenavadno hitro in ko enkrat napade človeka, ne bo serum več pomagal. Našli smo, da bacil operira v krvi in reducira krvna bela telasa."

Novemu bacilu so dali ime "bacillus pneumonites".

Obično Dunajsko Novo mesto upravljajo še štiri leta socialni demokrati. Letošnji proračun izkazuje lep prebitek, daš je bila občina silno zadolžena. Prvi leti ni bilo mogoče mnogo napraviti, ker je bilo treba nartov, racionalnega gospodarstva in kreditov. Vendar je občinski svet zlasti zadnji dve leti postavil občinsko gospodarstvo na zdravo podlago. Najprej je reguliral občinski svet, mezdne in službene razmere nameštencev. Poneje je ustanovil tovarno za klobase, eno kopališče preuredil, eno pa kupil, povečal je mestno ekonomijo, vzdržuje ribolov, čebelorejo, goji perutnino, ima vinograde, vojnje, povečal je vodovod in plinaro, pogrebni zavod in ustanovil mestno pralnico. Vsa ta podjetja so aktivna in donnašajo občini prebitke. Leta 1922. je zgradila občina nad tristo stanovanj. Občina je tudi uredila socialno preskrbo ter ustanovila mestno knjižnico ter veliko javno šolalnico. Uzorno vodstvo te občine priznavajo celo meščanske stranke in so brez ugovora glasovali za proračun.

Ali šoliti mati pravilno pisat in čitat angleško? Narodni si "Slovensko-angliško slovnice", katere je izdala in ima na prodaj Književna matice S. N. P. J.

Josip Jurčič.

Hči mestnega sodnika.

Izvirna zgodovinska povest iz 15. stoletja.

2.

Menimo, da nam skoraj ne bi trebalo opominjati, ker smo z letno številko naznanili čas, v katerem se godi naša povest, da je ljubljansko mesto imelo tedaj vso drugo podobo, kakor današnji dan. Vsak, ki pozna nekoliko zgodovino tistega časa, vsak ve, da so bile razmere v družabnem in državnem življenju mnogo različne od teh, katere smo vajeni videti mi. Ljubljana je bila veliko manjša, kakor današnje mesto. Stanovi, plemenitaši, duhovniki in meščanski, so se ločevali zelo drug od drugega. Prva dva, plemstvo in duhovstvo, katere sta imela povsod prvi glas, sta se nosila zatorej kakor gospoda nad meščanom, kateri je sicer spoznaval njihovo vrhovnost, vendar pa hrabro branil sebe in svoje pravo zlasti prvemu nasproti.

Plemenitaš je živel ob delu kmetijskih svojih podložnikov, mešan pa si je moral ali z rokodelstvom ali kmetijo služiti svoj kruh. Lahko se torej posname, da je bilo meščanu mnogo do tega, kake gospodarje je imel, ker je bilo že tako, da so poglavarstvo čez deželo in torej tudi čez mesto dobivali plemenitaši in roko. Veliko mu je bilo do tega, da so bili to pravični mojstri, kateri so ga v miru pustili skrbeti za svoje blaginjo in svoje imenje.

Jurja iz Turjaka pa so poznali, da je sovražnik mestnega napredka. Zato je bilo kaj malo ljudi na Starem trgu, do je prijel novi glavni svet, ki je hotel tega mnogo imenovanega moža videti, je stopil a svojim sosedom za ogle in gledal nove pribeke in mestne moke, kateri so imeli z mestnim sodnikom na čelu pozdravljati neljubnega oblastnika.

"Poglej, kako srdito gleda okoli sebe in sedi na konju, kakor bi se vruga ne bal," pravi usnar Triplje sosedu čevljarju Strženu. "In vso vojsko ima s seboj."

Bog ti pomagaj dvakrat, kaj smo sami pobožniki kali? Ta nas bo še koval, pravim jaz", odgovori Stržen.

"Kaj pa! Nismo pravi, da bi se kar dali. Tudi čiva kri se ukroji in hudoba tudi nima povsod poti."

"Glej, kako je sodniku Sumeru namežikal! I, ta mu bo že kos."

"Mi se potegnemo zanj, kadar je treba, on pa za nas. Kaj praviš, Triplje, ali so to vsi njegovi hlahtniki in hlapci, ali jih je zbral po vsem Dolenjskem?"

"Vrag ti vedi! Onega, ki poleg njega jezdi, poznam. To je tisti Benečan, Cirijani ka-li se mu pravi. Tega je vedno v mestu videti, kaj vem, kako da se je zdaj Turjačanu obesil. Ima pa že kakove muhe. Ali veš, da so dejali ljudje, da ta klek ogleduje sodnikovo hčer?"

"Sodnikovo hčer? I, ga bo pa Grnišček izpodrekal! Takemu stopaču bi še jaz svoje Jedrtke ne dal, ki ne bo imela dote, Bog ve koliko, nikar pa že sodnik."

Med tem razgovorom so bili jezdec odšli. Tudi soseda Triplje in Stržen sta se ločila, ker se jima je mudilo na delo in ker sta videla, da se razhajajo tudi mestni svetovalci.

Mi pa hočemo zdaj, ko smo ta dva pošteni odpravili tako izlepa, pogledati za osebami, katere smo sicer že imenovali, vendar ne še natančneje predočili častitemu bralec.

Novi deželni glavar je bil sin nemške rodovine Auerspergov, ki se je že leta 1067. naselila na Turjaku in katera je zlasti v poznejšem času porodila veliko slovečih, v zgodovini imenovanih mož, ki so mnogo storili za obrambo svoje nove domovine.

Da je bila auersperška rodovina med kranjskimi plemenitaši ena prvih že ob času naše povesti, poznamo še lahko po tem, da je vojvoda Ernest, razsodil, da je omenjeno pravdo za Ljubljano, toliko bal se zamere pri Auerspergovih in potem pri kranjskem plemstvu sploh, da je kakor v odškodovanje in potolažilo izvolil Jurja Auersperga za deželnega glavarja.

Pač so meščanje vedeli, da jih ta oblastnik ne bo kaj nežno pestoval. Zakaj poznali so ga moč, ki je bil prepričan, kako v-

soko ga "plemenita kri" povzdiguje nad navadne ljudi, ki ne štejejo slavnih očetov.

Juri je bil še mlad mož kakih trideset let. Jezdil je vranca, ki je stopal kakor bi vedel, da nosi prevzetnega jezdeca. Po velikanški postavi in zastavni rasti so dodeli je bil Turjačan telesno močan. Med njegovim spremstvom je bil mladenič, ki ni mogel biti veliko čez trindvajset let star. Jezdil je ob njegovi strani in je bil skoraj edini, s katerim je Turjačan zdajpazaj izpregovoril kako besedo. Za po zarjavelem obrazu, ki je bil pa lep, kakor bi bil moral pritrčiti vsak, po črnih lasih in živih ognjenih očeh bi bil človek sodil, da je Italijan, tudi da ne bi bil ališal imena Cirijani. Bil je po deželi že precej znan kakor benečanski plemenitaš z lepim licem in čedno obleko in eden takih visokorjenih metuljev brez imena in pravega domovja, ki si je s svojim gladkim jezikom in prijetno tovaršijo povsod vedel pridobiti prijateljev in gostoljubnih znancev.

Trop je jezdiel ravno mimo sodnikove hiše. Cirijani se je že odaleč oziral na okna. Zagledal je tam obrazek Helenin in ves se nekako ozvil.

"Pogledite tja na tretje okno, ta je!" — pravi Turjačanu. — "Ali ni čedno dete?"

"Dobro znate izbirati," odgovori Juri. — "Kajne!"

Rekli vzdigne Cirijan glavo in pozdravlja deklico na oknu. Helena pokima, a opazivši, da jo gleda glavar in vse njegovo spremstvo, se zardi in umakne od okna.

"Kaj takega je vredno, da se človek potruži," pravi Cirijani. — "Pač, ali samo za kratek čas, za vedno vam nima kaj pridovati. Vendar poštenega svojega imena ne boste dali hčeri mestnega psa, ki se imena nima! Cvetlice, ki na kravjem pašniku vzraščajo, imamo v roki, dokler diši, potem jo vržemo stran, da morebiti umazan kravji pastir pride in dene naše ostanke za klobuk."

"No, tega vam nisem rekel, da se mislim deklice poprijeti za vedno. Ali povčeli mi je, kakor malokaterja. Jaz pa ne premišljam veliko, kaj bo pozneje. Pameten človek veselo uživa sedaj."

Je namreč v nebesih tako, da nebečan iz nižjega razreda sicer ne sme v višji na poset — odredba, ki se razume sama po sebi —, pač pa sme stopiti višji do nižjega; no, tudi to občestvo je omejeno le na dva in dva najbližja razreda, vendar ni, da bi se stanovaleci prvih razredov — sami odlični svetniki — mešali med kakšne Hudnike in Rineže, ki sta se komaj nekako ujela tu gori. . . .

Ravno iz te uredbe pa se razvije spletkica, ki je za naša junaka takega pomena. . . . Omenili smo namreč, da so ju začeli prihajati gledat tudi že nebeščani iz devetega oddelka. Ti potem komaj čakajo, da jih poseti kdo izmed osmega. . . . Zakaj tega, kar imenujemo tu doli "novice", gori res ni preveč. Zdaj pa kaj takega! Kar verjeti ne morejo osmjakom, ki ališijo in čujejo. Pa da je reč vsak dan celo le še bolj in bolj zabavna, pripovedujejo devetnjaki. Bolj, ko ju gledaš, bolj se moraš smejati. In če že misliš, da si se nasmel, se naenkrat zameje sosed, pa te ima še s večjo močjo. Jojme, jojme, človek bi kar počil!

Osmi odderek že kar ne more več strpeti! Ves se gnete k vratom v devetem, ki je itak skoro ves dan prazen — samo da se odpočijejo od smeha, se devetnjaki vračajo domov — a že sta naša dva junaka tam zadaj! Ne, ni drugače — ljubi sosedje naj ju zvabijo sem v svoj odderek, lepo jih prosijo! Kaj imajo devetnjaki kako posebno pravico do njih? Pa naj jim rečejo magari, da se je izkazala sodbja za krivo in da je sam sveti Peter ukazal tako! Moža bosta pa še zadovoljna — koliko lepše je v devetem oddelku!

Najtežje je pregovoriti devetnjaškega nadzornika. Boji se svetega Petra, celo Boga samega, če bi prišla lumparija na dan. Ali naposled se nadzornik osmjakov, njegov kolega in prijatelj, sam zavzame za stvar in onega premeni in preveri.

— I, no, pomežikne rajski služabnik tovarišu, ko jima devetnjaški nadzornik celo še osebno ponovi ponudbo, ki je prej nista hotela verjeti. Če je tako in za res — zakaj bi se branila? . . . Samo vi drugi glejte, da ne bo kakih nepriklj, pravi njim.

— Ne bo jih! Jaz bom odgovarjal! — Pravi Kar odtrajava, boter!

In odvrta svedre, vzameta vsak svoj stolček pod pazduho in gresta za vodnikom. Desetnjaki pa samo debelo gledajo, ker ne razumejo, ustavljati pa se zaradi devetnjaškega poglavarja ne upajo — višji je le višji, še v nebesih. . . .

— Pa je v resnici lepše tu! O pa še koliko! Prava deveta nebesa, res! priklina Hudnik, ko sta z Rinežem prekorajčila devetnjaški prag.

In zadovoljno mežikajoš in dregajoš se pod rebra stopata skozi vrste devetnjakov in osmjakov, zakaj tudi ti si od vseh strani vrejo okrog njiju. Celu s svilemni robel jima mahajo, in vse diši po vijolicah. . . .

— Evo, tu! pravi vodnik, ko se ustavi.

(Dalje prihodnjik.)

njost, zakaj jutri me lahko prebode sovražnik moj in kaj mi pomaga, če grem s tega sveta, da ga še ne poznam."

"Če samo o Vaši stvari a to meščanko tako govorite, Vam moram pritrčiti, sicer ne. Ko bi bila plemenita krti, ne bi smeli tako govoriti," pravi Juri. — Benečan si je menda kaj mislil, toda odgovoril ni ničesar. (Dalje prihodnjik.)

NOVICE IZ JUGOSLAVIJE.

Metla. V Belgradu pometajo sedaj z veliko metlo. Na stotine uradnikov so že zmetali na cesto in jih nadomestili z novimi močmi. Priznava, da bi bilo treba pometi velik del uradništva, ki posejda po ministrstvih in raznih direktorijah. Toda le valed njihove absolutne nesposobnosti in nezmožnosti. — Ker pa bodo nameščali partizane, bo uprava šla še naprej rakovo noč.

Nov list v Ljubljani. V Ljubljani je prišel izhajati nov list "Orjuna (Organizacija jugoslovanskih nacionalistov). Potreba ni za tak list. Če bo kril izgubo iz nacionalističnih fondov, so mu šteti dnevi, če bo pa zbral krmo iz vladinih jasl, bo šlo — nekaj časa.

Umrlj so: Karl Ruetting, bivši dolgoletni vodja Kleinmayer & Bambergove tiskarne v Ljubljani, je umrl na božični večer. Zadnja leta je živel v Beljaku. Ruetting je bil soustanovitelj organizacije tiskarjev na Kranjskem ter v društvu strokovni predavatelj in dolgo let odbornik organizacije. Tiskarska umetnost glede na okusnost i tehniko je Ruetting znatno povzdignil v Sloveniji, kjer je deloval kot faktor okolo štirideset let v največji tiskarni v Ljubljani. Doma je bil v Nemčiji v Turingiji. Blag mu spomin! — Na Silvestrov večer je umrl v Ljubljani nadfaktor Ludovik Tomažič valed kapi. — Novega leta dan je umrl računski ravnatelj Anton Petrovič.

"Jutro" poroča: Objavljen je prvi ukaz o imenovanju velikih županov. Z letno plačo 9000 dinarjev so imenovani po sledečem rangi: dr. Vilko Baltić za Ljubljano, dr. Miroslav Ploj za Maribor, M. Aleksić za Beograd, F. Kukuljević za Zagreb, B. Bantić za Bregalnico; s plačo 8000 dinarjev: P. Juzbašić za Karlovec; dr. Fr. Gabrek za Osijek; P. Dragomirović za Vukovar; St. Krasojević za Mostar; V. Vildovič za Skopje.

Policijska je aretirala v Daruvru komunista Selakovića, člana inozemskega jugoslovanskega komunističnega odbora. S tujimi listinami je prišel v Jugoslavijo, dočim je prej bival v Rusiji, potem pa na Dunaju. To je zopet nekaj za navdušene državotvorce in za nov senzacionalni proces!

Enotna fronta socialistov. — "Delavski list", glasilo komunistov, poroča, da se bodo v Sloveniji združile vse socialistične stranke za skupen nastop pri volitvah v narodno skupščino dne 18. marca. Ta nastop pa se naj izvrši na podlagi skupnega političnega, socialnega, gospodarskega in kulturnega programa.

Beda naših dijakov v tujini. — Valed naše slabovalute je marsikateri dijak v tujini primoran stradati ali pa študije prekiniti. Posebno slabo se godi onim dijakom, ki študirajo na Čehoslovskem. Tem se godi najhlabše, posebno pa onim, ki so navezani le na državno podporo. Podpora 1000 Din letno je vredna 350 čehoslovških kron, katere zadostujejo k večjemu za boro življenja 2 mesecev.

Lepa volilna borba. V Dobropolju je začel volilno borbo župan Zevnik in sicer kar z revoljem. Na občinski seji je namreč predlagal župan, da bi se povečal davek na pse. Temu predlogu pa so se uprli naši odborniki in kasneje še klerikalni. Tako je župan s svojim predlogom pogorel. To ga je tako ujezilo, da je nahujskal svojega hlapca, da je ves večer razgrajal po vasi in spravljal vso vas pokonci. Poklicali so zato župana, da ukroti svojega hlapca. Ko so se ljudje razšli, je prišel k hiši samostojnega odbornika župan. V hiši je bila družina in en sorodnik, ki je stal blizu okna. V tem poči strel, ki pa k sreči ni nikogar zadel, temveč je obtičala krogla v okviru okna. Ko je bežal, je oddal še drugi strel in sicer v drugo hišo, ki je tudi last samostojnega gospodarja in odbornika. — Župan pravi, da ni streljal, priče pa pravijo, da je streljal. Hlapca so odpeljali orožniki, toda bilo bi bolj, da so odpeljali župana.

Smrtna kosa. V Ljutomeru je umrl na Štefanovo trgovce in posestnik Mihel Cirman. — Bučevcih je umrl dne 12. jan. edini sin postajnačelnika, Marko Pogorelec, v starosti 22 let.

Razstava belokranjskih vin. — Kakor povsod, so tudi Belokranjci pridelali lanske jesen mnogo več vina od predidajočih let in kar je važno, ni vladalo jeseni v Belokranjini tako deževje kot drugod. Belokranjci so zato spravili, t. j. trgli grozdje večinoma v lepem vremenu, vled česar je moč dobro pokipel in se je vino dosedaj tudi dobro shranilo, tako, da ta letnik glede kakovosti ne zaostaja veliko za letniki 1920 in 1921. V nekaterem oziru je celo prijetnejši.

Kes se pa kupčija z belokranjskimi vini kljub temu ne razvija v zaželjeni meri in ker ravno ljudstvo potrebuje denarja za preskrbo zimskih potrebščin, je priredila novoustanovljena vinarska zadruga v Metliki v nedeljo, dne 4. februarja vinski sejem v Metliki, kje je bilo na razpolago na stotine vinskih vzorcev iz vsega metliškega okraja.

Žena je zgorela. 22. jan. je izbruhnil v hiši Pavla Mihajloviča, kmeta iz Gaje v Bosni, nenadoma velik požar, ki je zajel vso hišo. Požar je bil tako silen, da je v pol uri zgorela vsa hiša. Pri tem je zgorela Pavlova žena Stana.

Mesto poroka — smrt. Marije Jusofović iz Giljane v Srbiji je šel v vas Kočul, da prosi Abdula Derviša za roko njegove hčerke. Derviš pa je med tem organiziral na Marijo napad iz zasede. Napadalec so Marijo ubili, potem pa pobegnili v gozdove.

VESTI IZ PRIMORJA.

Kako so Italijani razdelili Primorje. Primorski Slovenci so skoro pozdravljali Mussolinija. Sedaj jim je pa pokazal konjsko kopito s tem, da je politično razdelil Primorje popolnoma v italijanskem zmišlu. Gorico in Goriško je priklupil vidamskemu okrožju. Kras in Notranjsko Trstu, Istro pa Pulju. Tako je napravil za središče primorskih Slovencev sam italijanska kulturna žarišča. Primorje pa razdelil na tri narodno mešane dele, da pride samoodločba narodov bolj do veljave. V Gorici so ob tej priliki priredili Italijani in Slovenci velike demonstracije, ki pa se jim Mussolini le roga.

Slovenski jezik pregan je v tržaških cerkva. Dne 21. jan. se je vršila kakor običajno v cerkvi sv. Antona Padovanskega ob koncu Velikega kanala v Trstu služba božja, pri kateri so peli v slovenskem jeziku. Na koncu maše pa je bilo cerkvenim pevcem naročeno, da jim popoldne ni treba priti k litanijam, ker je slovenski jezik v tržaških cerkvah prepovedan. Tržačani so poslali zaradi tega deputacijo k škofu Bartolomassiju, ki je izjavil, da slovenskega jezika v tržaških cerkvah ne more dovoliti, ker prepoveduje to laška vlada. Da s tem odgovorom Slovenci niso bili zadovoljni, je jasno.

Povest "Jimmie Higgins" je zročlo duše ameriškega proletariata ob času velike vojne. Dobi se pri Književni matici S. N. P. J.

POTREBUJEMO srednje starosti ženske za lahka tovarniška dela; ni treba stati; morate imeti seboj škarje. 1024 Vickroy Street, Pittsburgh, Pa. (Adv.)

Ameriška kinematografska industrija.

New York. — (Jugoslovanski odderek F. L. I. S.) Statistični urad trgovinskega departamenta je nabral podatke o tovarniških podjetjih v letu 1921, in glasom te statistike je bilo 127 zavodov, ki so se bavili z izdelovanjem kinematografskih slik. Njih skupna produkcija tekom tega leta se je cenila na čez 77 milijonov dolarjev. V te statistiko ni všteli osem kinematografskih tovarn, katerih produkcija je znašala manj kot \$5,000 za vsako.

Od teh 127 podjetij je 83 umetniških zavodov, ki prireajo kinematografske slike, in 44 tehničnih podjetij za razvoj pozitivnih filmov in druga tehnična dela. Prva skupina se je bavila večinoma izključno s prirejanjem slik, dočim laboratorijake delo opravljajo samostojna podjetja; pač pa imajo nekateri večji zavodi svoje lastne podružne delavnice. V drugo skupino spadajo le ona podjetja, ki se bavijo izključno s tehnično stranjo kinematografske industrije.

Največ kinematografskih podjetij je bilo v Californiji, namreč 68; za njo prihaja New York z 20 podjetji in New Jersey, ki jih ima 13.

Skupno je ta industrija imela v službi 10,659 ljudi, in skupna letna plača istih je znašala \$37,693,000, kar je seveda jako visoko povprečno razmerje vled ogromnih plač nekaterih kinematografskih "zvezd."

Delavec brez delavskega časopisa je kakor vojak brez puške.

IŠČE SE SLUŽKINJA

za domača hišna dela. Plača po dogovoru. Oglasite se osebno ali pismeno pri: M. Koder, 2332 So. Avers Ave., Chicago, Ill. (Telefon Lawndale 3319.) (Adv.)

ZA KUHANJE PIVA DOMA

imamo v zalogi slad, melj, sladkor in vse druge potrebščine. Poskusite in se prepričate, da je doma pri nas, kuhani vedno le najbolj in najcenejši. Dobiti je tudi zbirko sodov, steklenice in raznih loncev, itd.

Mi vam dostavimo naročilo po pošti, točno v vse kraje. Gročarijam, sladničarjem in v prodajalne šeleznine damo primeren popust pri vsaki naročilih. Pišite po informacije na:

FRANK OGLAR,
6401 Superior Avenue, Cleveland, O.

NOVA IMPORTIRANA SVIČARSKA GORDENA OPRAVA.

Prava vrednost \$22.00. Se prodaja po posebnim ceni za \$11.95. Dams 12 jeklenih plošč v vsaki naročilo za eno kupčijo.

Čudili se bode, ko slišite to krasno zgodbo iz novega izpopolnjenega zaboja, ki smo jih ravno kar importirali iz Avije. Ta čudoviti rodbeni instrument, je zelo trpežno izdelan in igra melodijne skladbe, igra celo kot gramofon, sicer prijaznejše in glasnejše. Plošče so narejene iz jekla in se ne razbijejo. Igra s tem samo, da se ga ravno. Produkcija vse pesni slavnih pevcev cerkvenih in svetih.

Narejen iz najboljšega blaga in zelo popolnjen. Močnega izdelka in jeklene plošče narejene iz instrument dovolj trpežen za vse vaše življenje. Zaboje je izdelan iz finega lesa in krasno izdelan. Zelo prijeten in privlačen.

12 jeklenih plošč damo popolnoma zastonj s vsakim naročilom to godbene oprave ta mesec.

Poskusite se ta prilike — pošljite nam vaše naročilo že danes in dobili bode 12 jeklenih plošč brezplačno. Pošljite nam \$1.00 ko v preplaščilo in ostalo svoto \$12.95 pa plačate potem ko se vam prinese blago na dom. Popolna zadovoljnost jamčimo za vsa vrstna denar. Pišite nam še danes.

UNION SALES COMPANY, DEPT. 18,
18 So. Desplaines St., Chicago, Ill.

Zgodbe o nekaterih krščanskih čednostih in nečednostih.

IVO BORLI.

(Dalje.)

— Zakaj to? pravi.
— Sva že doli na svetu, pojasni Hudnik. Tisto noč, ko sem se jaz prehladil, sva prečepela vso tako. On se ni hotel umakniti, jaz tudi ne, pa je prišlo, kakor je prišlo, hvala Bogu!
— Toda tu ne bosta! To so ostanke človeških strasti! ugovarja nadzornik.
— Ko se pa prav nič ne sovraživam!
— Že verjamem. Toda ali bi se ti umaknil sosedu, če bi ta hotel sem dež?
— Tisto pa ne! Saj bi se on meni tudi ne!
— Pa res, da bi se ne! potrdi Rinež.
— Torej potem to ne gre! odloči nadzornik. Alo, spravi se! Ta bi bila lepa in — nova!
Nasprotnika, zdaj zavaznika, se pogledata in se z oči domenita, da se ne vdasta, pa naj pride, kar hoče. Sedita in sta se zagledala nekam v zrak.

— Bo ali ne boš se razburi svetnik.
Nasprotnika-zavaznika molčita.
— Nezaslišano! Čakajta, no!
In že hiti skozi stranska vrata, da vihra svilena halja daleč za njim.

— Ali si magari za vice, če bo treba? vpraša Hudnik.

— Magari za pekel! Pa naj pride sam sveti Peter!

In pride res sam sveti Peter, tako lep star gospod — še pleši bi se nikoli ne nadvil — da bi bila možakarja kar na brvi pokleknila, če bi ne bilo, da takoli vidi, koliko bo opravil.

Ali glej — tolki svetee božji ju komaj zagleda, ko se že iz vraga srca zasmeje, da mu solze zalivajo preljubeznive oči.

— In da bosta na vekomaj tako čepela, Tolminec? se mu naposled posreči iz smeha.

Izmed trdovratnikov, čisto zbeganih, da sta samo za veselje, kamoli za nevoljo in spodbiko, skoro že ponižno odgovori Hudnik:

— Bi, če ne bo zamere. . . .
— Kaka zamera bi bila! meni dobrohotni presvetnik. Saj nista nikomur na poti! Kar pušti ju, se obrne k nadzorniku. Naposled: kaj je nebesom namen? Da doseže tu ranjki čim največjo srečo! No, in če ju ta dva najdeta na tem drugu. . . .

In se že spet smeje in stopa počasi tja dol proti izhodu.

Toda reč je zbudila velikanško pozornost. Od vseh strani prihajajo cele procesije, da vidijo čudna tovariša, in še nikoli toliko smeha po teh prebelih potih. Kdo bi si bil prej le izmislil, da bi jo tu gori takšno začel, kakor da ima hlače na sebi in pipo v ustih!

Da, celo vrata iz devetega oddelka sem se že odpirajo. . . .

Hraniti vašega otroka ne le redno temveč tudi previdno. Ako ga ne dojite ne pomišljajte in uporabite

Borden's EAGLE BRAND
(CONDENSED MILK)
(condenzirano mleko)

kateraga je tako lahko pripraviti. Vse kar vam je treba storiti je, prideljati pravilno količino "Eagle Brand" in je pripravljeno za hrano.

Izberite in pošljite to črto na Borden Company, New York, in prejeli bode brezplačno navodila, kako uporabiti to mleko, slovenskem jeziku in strojno hijulico.

KDAJ IN KAKO MORATE HRANITI VAŠEGA OTROKA?